

Zápis z obhajoby disertační práce

Studentka: Renata Bromová
ID studia: 345087
Studijní program: Filologie
Studijní obor: Didaktika konkrétního jazyka
Název práce: „Řečová dovednost čtení jako instrument k nácviku kritického myšlení na 2. stupni základní školy a nižším stupni víceletého gymnázia.“
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: prof. PhDr. Bohuslav Mánek, CSc.
Oponenti: Mgr. Olga Vraštilová, M.A., Ph.D.
Ivana Šimonová
Datum obhajoby: 23. 9. 2019
Místo obhajoby: FF UK, nám. Jana Palacha 2, Praha 1, P024, 24, 24; nám. J. Palacha 2 - UCJTK (kabinet)
Termín: řádný
Předseda komise: prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc.
Členové komise: doc. PhDr. Michaela Píšová, M.A., Ph.D.
doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.
doc. PhDr. Renata Pípalová, CSc.
doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.
doc. PhDr. Jarmila Mothejízková, CSc.
prof. PhDr. Ilona Semrádová, CSc.
Přítomní: K. Šebesta, M. Píšová, I. Bozděchová, L. Saicová Římalová, I. Semrádová, oponentky I. Šimonová, O. Vraštilová

9:35 Předseda komise prof. Šebesta zahájil obhajobu, představil sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představil studentku.

9:40 Školitel seznámil přítomné stručně se svým hodnocením studentčina studia a její disertační práce, které uvedl ve svém písemném vyjádření.

9:45 Studentka seznámila přítomné s tezemi své disertační práce. Sdělila zejména: Jaké cíle ve své práci sledovala (jaká je vstupní a výstupní úroveň kritického čtení před systematickým nácvikem a po něm; jaký je prostor k nácviku kritického čtení v učebnicích; jak se nácvik kritického čtení realizuje ve výuce), jak probíhal výzkum (kombinace kvantitativního a kvalitativního přístupu), k jakým výsledkům výzkum dospěl. Uvedla rovněž závěry – k dotazníkovému šetření mezi žáky a učiteli i k analýze učebnic.

10:04 Oponentka, pí doc. I. Šimonová, seznámila přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě. Otázky vyplývají z posudku, týkaly se zejména metodologických otázek (viz příloha).

10:19 Oponentka, pí dr. O. Vraštilová, seznámila přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že nedoporučuje předloženou disertační práci k obhajobě. Otázky vyplývají z posudku (viz příloha).

10:30 Studentka reagovala na vyjádření školitele – poděkovala za posouzení.

10:32 Studentka reagovala na posudky oponentek a jejich položené otázky. Zejména uvedla:

Na některé otázky odpověděla při úvodním představení práce. Povědomí o typologii učitele a žáka je pro výuku důležité – proto je o ní v práci pojednáno. Metody a postupy ve výuce – uvedeny proto, že kritické čtení má v různých metodách různé postavení. Žáci se speciálními potřebami – téma uvedeno proto, že v praxi je nutné se tím zabývat i při výuce kritického čtení a že žáci se speciálními potřebami byli součástí vzorku. Číslování tabulek a grafů – vycházela z oficiálního doporučení. Některé problémy v textu byly způsobeny selháním techniky (zčernání grafu) bez vědomí autorky, dodatečná náprava nebyla možná. Rozlišení experimentální a kontrolní skupiny – ročník byl rozdělen na dvě části, experimentální skupina procházela experimentálně nastaveným programem, kontrolní skupina programem standardním. Nepřesnosti v číselných údajích – způsobeny úpravou dat ve spolupráci se statistiky (zaokrouhlování výsledků). Přípravenost učitelů na výuku kritického čtení – velmi různá, dáno odlišnou pregraduální přípravou. Dotazníkové šetření a dotazníková sonda – užíváno jako synonyma. Vysvětlila organizaci a postup výzkumu. Teorie čtení – kapitola není úplně přehledná. Rozhovor s pracovníci nakladatelství – nebyl původně součástí plánovaného výzkumu, byl použit pouze pro ilustraci některých zjištění. K závěrům - nejdůležitější je informovanost vyučujících. ČŠI vyžaduje naplňování požadavku vyučovat kritické čtení, ale není žádná instrukce, jak postupovat, a učitelé se v této oblasti neorientují. Řešením by mohlo být akreditované školení nebo spolupráce se vzdělávacími institucemi, které se mu věnují.

10:59 Oponentky (a školitel) se vyjádřili k vystoupení studentky. Školitel: Koncepce byla původně stanovena s doc. Mothejzíkovicou, poté procházela několika fázemi jednání, včetně diskuse v OR. Oponentky: Dodatečné ujasnění některých formulací v textu, zejména pokud jde o porovnávání experimentální a kontrolní skupiny a o promítnutí specifík žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do výzkumu a o uvedení příslušných informací v textu; další témata: přehlednost textu.

uvádění podrobnějších údajů ke kvalifikaci učitelů, rozhovor s pracovníci nakladatelství, náměty pro praxi (pregraduální příprava učitelů).

10:15 Předseda komise zahájil diskusi.

V následné diskusi vystoupili: M. Píšová – nelze kategoricky říci, že na druhém stupni se s kritickým čtením nepracuje: otázky – čtení nahlas, je otázka, jaká je úroveň žáků v 8. třídě (A2?) – kandidátka odpověděla, že se opírá o vyjádření učitelů; problematické je označení „návčik“ – spíše brát v úvahu procesy učení a rozvoje žáka než nacvičované metody. I. Semrádová – když tak velké množství učitelů nezná kritické čtení a myšlení, nekontrolovala sylaby na VŠ – kandidátka odpověděla, že kontrolovala sylaby na ZčU. I. Šimonová – výstupy publikační činnosti kol. Bromové?

11:25 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studentku a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala zdvižením ruky/pomocí hlasovacích lístků, počet členů komise 7 – přítomno členů komise 5 – kladných hlasů 1, záporných hlasů 4. Obhajoba disertační práce byla klasifikována neprospěl/a. Předseda komise konstatoval jménem komise, že disertační práce je nevyhovující po metodologické a formulační stránce, vykazuje i některé teoretické nedostatky. Komise určila, že práci je třeba přepracovat po stránce metodologické a formulační.

Zapisovatel: jméno

Jméno a

Jméno a

22